

Konrad Kopystyński*

ORCID: 0000-0003-3382-3110

Uniwersytet Wrocławski

DOI: 10.19195/1733-5779.28.2

Działanie na własny rachunek a pojęcie działalności gospodarczej

JEL Classification: K2, K4

Słowa kluczowe: przedsiębiorca, działalność gospodarcza, działalność na własny rachunek, działalność we własnym imieniu, przesłanki

Keywords: entrepreneur, economic activity, activity on own account, activity on own behalf, premises

Abstrakt: Celem artykułu jest analiza okoliczności wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek w kontekście przesłanek definiujących działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy — Prawo przedsiębiorców. Wykonywanie działalności gospodarczej na własny rachunek nie jest wprost wymienione jako jedna z przesłanek działalności gospodarczej. Jak jednak wskazuje się często w doktrynie, wynika ona z innej przesłanki, mianowicie wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu. Autor w treści artykułu polemizuje z tym poglądem. Dokonuje porównania kolejnych historycznych definicji działalności gospodarczej i przedsiębiorcy pod kątem występowania w nich pojęć wykonywania działalności we własnym imieniu i na własny rachunek. Następnie analizuje obydwa pojęcia w zakresie ich występowania w przepisach innych ustaw oraz przedstawia prezentowane w piśmiennictwie definicje działania we własnym imieniu i na własny rachunek. W rezultacie wskazuje, że należy rozróżniać pojęcia wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu i na własny rachunek. Dochodzi do wniosku, że działanie na własny rachunek nie powinno być co prawda uznawane za przesłankę działalności gospodarczej, w praktyce jednak cechuje każdą działalność gospodarczą, wykazując daleko idące powiązania z przesłanką zarobkowego charakteru działalności gospodarczej.

* Opiekun naukowy (Scientific Tutor) — dr hab. Tadeusz Kocowski, prof. UWr

Acting on one's own account and a legal definition of economic activity

Abstract: The subject of this article is an analysis of performing economic activity on one's own account in the context of premises of economic activity within the meaning of the entrepreneurs law. Performing economic activity on one's own account is not literally indicated as one of the premises of economic activity. In doctrine, it is often emphasized that performing economic activity on one's own account results from one of the legal premises, that is, performing economic activity on one's own behalf. The author of the article discusses that opinion. He compares historical definitions of economic activity and of an entrepreneur which were included in successive laws within the scope of the presence of concepts related to performing economic activity on one's own account or on one's own behalf. Subsequently, the author analyzes both legal concepts in the scope of their presence in different laws and he introduces definitions of performing on one's own account and on one's own behalf that are present in the literature. In conclusions, he indicates that it is necessary to distinguish between performing an economic activity on one's own behalf and on one's own account. He concludes the performing an economic activity on one's own account should not be considered as a legal premise of economic activity. However, in practice it is characteristic of all economic activities and it is related to the commercial character which is one of the legal premises of economic activity.

Wstęp

Wymóg wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek podmiotu ją prowadzącego nie znajduje się wśród ustawowych przesłanek definiujących samą działalność gospodarczą (jej wyznaczników) na gruncie ustawy z dnia 6 marca 2018 roku — Prawo przedsiębiorców¹. Mimo to część autorów podnosi, że jest to cecha każdej działalności gospodarczej, podkreślając w tym kontekście wzajemne powiązania występujące między okolicznościami wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek oraz we własnym imieniu, przy czym druga z nich wprost ujęta jest obecnie jako jedna z przesłanek definicyjnych działalności gospodarczej. Wskazuje się, że działanie we własnym imieniu jest pojęciem szerszym znaczeniowo od działania na własny rachunek², niekiedy jednak utożsamia się te pojęcia³. Należy przy tym zauważyć, że art. 2 ust. 1 nieobowiązującej już ustawy z dnia 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej⁴ przy formułowaniu definicji działalności gospodarczej wprost wskazywał, że jest ona wykonywana na własny rachunek podmiotu prowadzącego taką działalność.

Artykuł ma na celu ustalenie, czy okoliczność wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek przedsiębiorcy należy uznać za przesłankę definicyjną działalności gospodarczej, ewentualnie — za cechę charakterystyczną każ-

¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 646, dalej: p.p.

² H. Gronkiewicz-Waltz, K. Jaroszyński, [w:] *Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2017, s. 257.

³ C. Kosikowski, *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 49.

⁴ Dz.U. Nr 41, poz. 324, dalej: u.d.g.

dej działalności gospodarczej, z którą jednak nie należy wiązać skutków prawnych w postaci zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej. Do rozstrzygnięcia tej kwestii niezbędne będzie w pierwszej kolejności ustalenie treści pojęć działania na własny rachunek oraz działania we własnym imieniu. Nie mają one definicji ustawowych, chociaż ustawodawca często się nimi posługuje, nie tylko zresztą przy regulowaniu zagadnień bezpośrednio związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej. Kolejnym etapem będzie analiza wykorzystania obydwu pojęć w tekstach różnych aktów prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących problematyki wykonywania działalności gospodarczej. Wreszcie, konieczna będzie analiza historyczna w zakresie tego, jak działalność gospodarcza była definiowana na gruncie kolejnych ustaw regulujących podstawowe zagadnienia z nią związane, ze szczególnym odniesieniem do przesłanek wykonywania tej działalności na własny rachunek lub we własnym imieniu.

1. Pojęcie działalności gospodarczej

Działalność gospodarcza w polskim porządku prawnym występuje w wielu definicjach zawartych w różnych aktach prawnych⁵, przy czym podstawowe znaczenie w zakresie publicznego prawa gospodarczego ma definicja ujęta w art. 3 p.p. Zgodnie z tym przepisem działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Ustawodawca używa następnie tego pojęcia, definiując przedsiębiorcę. Stosownie do treści art. 4 ust. 1 p.p. jest to bowiem osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Na podstawie przedstawionej definicji działalności gospodarczej można wyróżnić cztery jej cechy, które stanowią ustawowe przesłanki definicyjne, to jest: zarobkowość, zorganizowanie, ciągłość oraz wykonywanie jej we własnym imieniu.

Odnosząc się pokrótce do poszczególnych przesłanek, należy wskazać, że zarobkowy charakter działalności oznacza, że celem podmiotu ją wykonującego powinno być osiągnięcie zysku. Nie jest przy tym istotne, czy zysk ostatecznie wystąpi. Działalność gospodarcza z natury rzeczy wiąże się bowiem z ryzykiem i nie jest wykluczone, że będzie przynosić straty, przynajmniej okresowo⁶. Przy ocenie zarobkowości nie tyle zatem sam rezultat tej działalności w postaci zysku stanowi okoliczność relewantną prawnie, ile zamiar (nakierunkowanie) na jego

⁵ Przykładowo działalność gospodarcza jest zdefiniowana w art. 5a pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509) oraz w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r. poz. 2174).

⁶ H. Gronkiewicz-Waltz, K. Jaroszyński, *op. cit.*, s. 263.

osiągnięcie⁷. Jakkolwiek zarobkowość w tym modelu przyjmuje postać kategorii subiektywnej, kształtowanej psychicznym nastawieniem osoby prowadzącej działalność, tak już oczywiście ocena w przedmiocie tego, czy działalność w istocie ma charakter zarobkowy, winna być dokonywana przy uwzględnieniu okoliczności obiektywnych⁸. W tej sferze należy badać, czy czynności podejmowane przez podmiot wykonujący działalność sprawiają, że w kontekście ogólnie przyjętych zasad gospodarności oraz zdrowego rozsądku są one w stanie wygenerować zysk (przy czym chodzi tutaj jedynie o pewne prawdopodobieństwo, obiektywną możliwość zaistnienia takiego skutku, a nie pewność). Wymóg zarobkowego charakteru eliminuje wszelką aktywność charytatywną spośród działalności, które można uznać za działalność gospodarczą⁹. Nie ma przy tym również znaczenia, czy zysk z działalności gospodarczej jest głównym źródłem zarobku przedsiębiorcy ją prowadzącego, czy jedynie dodatkowym. Nie jest również istotne, czy osiągnięcie zysku jest celem samym w sobie, czy jedynie środkiem do celu (jak to jest choćby w wypadku działalności podejmowanej przez stowarzyszenia¹⁰ czy fundacje¹¹, która przyjmuje wówczas charakter akcesoryjny).

W odniesieniu z kolei do przesłanki zorganizowania działalności gospodarczej trzeba wskazać, że oznacza ona poddanie działalności regulacji prawnej, co przejawia się w spełnieniu różnego rodzaju obowiązków o charakterze publiczno-prawnym, jakie nakłada się na przedsiębiorcę (na przykład uzyskania wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji przedsiębiorców, dokonania zgłoszenia podatkowego, zgłoszenia do organów ubezpieczeń społecznych, założenia rachunku bankowego, uzyskania stosownej koncesji, zezwolenia itp.)¹². Jest to wymiar formalny zorganizowania działalności gospodarczej, który ma istotne znaczenie dla legalizacji samej działalności. Oprócz tego wyróżnia się także wymiar materialny zorganizowania, które sprowadza się wówczas do wykorzystywania składników materialnych przedsiębiorstwa w toku wykonywanej działalności gospodarczej¹³. Ogólnie rzecz biorąc, należy wskazać, iż przesłanka zorganizowania przesądza, że działalność gospodarcza wykonywana jest w sposób profesjonalny, uporząd-

⁷ M. Szydło, *Swoboda działalności gospodarczej*, Warszawa 2005, s. 37.

⁸ W.J. Katner, *Prawo działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2003, s. 25.

⁹ T. Kocowski, [w:] *System Prawa Administracyjnego*, t. 8A. *Publiczne prawo gospodarcze*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2018, s. 155.

¹⁰ Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku — Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2017 r. poz. 210) stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

¹¹ Zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 1491) fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów.

¹² K. Strzyczkowski, *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2005, s. 242.

¹³ M. Szydło, *op. cit.*, s. 48.

kowany, a nie przypadkowy¹⁴. Jak wskazano w uzasadnieniu do ustawy — Prawo przedsiębiorców, zorganizowanie działalności gospodarczej sprowadza się do wykonywania jej przy wykorzystaniu konkretnych składników materialnych i niematerialnych, uporządkowanych w jeden funkcjonalny kompleks, na podstawie którego można uczestniczyć w obrocie gospodarczym i zaspokajać określone potrzeby osób trzecich¹⁵.

Przesłanka ciągłości jako wyznacznik działalności gospodarczej nawiązuje do wymogu trwania tej działalności w czasie, pewnej stabilności w ujęciu temporalnym¹⁶. Nie wyklucza to jednakże określonych przerw w jej prowadzeniu¹⁷. Również działalność o charakterze sezonowym, wykonywana cyklicznie, będzie spełniać przesłankę ciągłości¹⁸. Nie ma w zasadzie znaczenia, czy działalność gospodarcza będzie wykonywana przez krótszy, czy dłuższy okres, istotna jest bowiem pewna powtarzalność czynności podejmowanych w ramach tej działalności¹⁹. Przyjęcie ciągłości jako jednego z wyznaczników działalności gospodarczej eliminuje z jej zakresu pojęciowego różnego rodzaju działalność incydentalną czy też sporadyczną²⁰.

2. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu oraz na własny rachunek

Ostatnim ustawowym wyznacznikiem działalności gospodarczej jest wymóg wykonywania jej we własnym imieniu. Działanie we własnym imieniu wykazuje ściśle powiązanie z działaniem na własny rachunek, dlatego też obie te okoliczności zostaną omówione w tym rozdziale razem.

W pierwszej kolejności warto prześledzić ewolucję ustawowych definicji działalności gospodarczej w kontekście występowania w nich przesłanki dotyczącej działania podmiotu prowadzącego tę działalność na własny rachunek.

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej działalnością gospodarczą była działalność wytwórcza, budowlana, handlowa i usługowa, prowadzona w celach zarobkowych i na własny rachunek podmiotu prowadzącego taką działalność. Definiując działalność gospodarczą, ustawodawca wprost wskazał, że winna być ona wykonywana na własny rachunek podmiotu ją prowadzącego. Nie ma zatem wątpliwości, że okoliczność

¹⁴ T. Kocowski, *op. cit.*, s. 157.

¹⁵ Druk nr 2051, rządowy projekt ustawy — Prawo przedsiębiorców.

¹⁶ T. Kocowski, *op. cit.*, s. 160.

¹⁷ J. Odachowski, *Ciągłość działalności gospodarczej*, „Glosa” 2003, nr 10, s. 30 n.

¹⁸ K. Stoga, [w:] J. Sommer, K. Stoga, R. Potrzebszcz, *Prawo działalności gospodarczej*, Warszawa 2000, s. 17.

¹⁹ Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 27 kwietnia 2005 roku, I SA/Wr 3237/03, LEX nr 496830.

²⁰ T. Kocowski, *op. cit.*, s. 161.

działania na własny rachunek należała do ustawowych przesłanek definiujących działalność gospodarczą na gruncie analizowanej ustawy.

Ustawę o działalności gospodarczej zastąpiła ustawa z dnia 19 listopada 1999 roku — Prawo działalności gospodarczej²¹. W myśl art. 2 ust. 1 p.d.g. działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy była zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Z kolei ust. 2 zawierał definicję przedsiębiorcy, wskazując, że w rozumieniu ustawy była nim osoba fizyczna, osoba prawna oraz niemająca osobowości prawnej spółka prawa handlowego, która zawodowo we własnym imieniu podejmowała i wykonywała działalność gospodarczą. Na gruncie ustawy Prawo działalności gospodarczej zrezygnowano z ustawowego wymogu, by działalność gospodarcza wykonywana była na rachunek podmiotu ją prowadzącego. Jednocześnie wprowadzona została do definicji przedsiębiorcy przesłanka dotycząca wykonywania przez niego działalności gospodarczej we własnym imieniu (przesłanka ta nie występowała w definicji przedsiębiorcy na gruncie ustawy o działalności gospodarczej²²). Łatwo zatem zauważyć, że rezygnacji przez ustawodawcę z wymogu wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek (zawartej dotychczas w definicji samej działalności gospodarczej) towarzyszyło uzupełnienie definicji przedsiębiorcy o wymóg prowadzenia tej działalności we własnym imieniu.

Ten stan rzecz został utrzymany na gruncie ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej²³. Definicję działalności gospodarczej zawierał art. 2 u.s.d.g., zgodnie z którym była nią zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcę definiował z kolei przepis art. 4 u.s.d.g., stanowiący, że była nim osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Obecnie obowiązująca ustawa — Prawo przedsiębiorców wprowadziła pewną zmianę do regulacji zawartej w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Przesłanka działania we własnym imieniu została usunięta z definicji przedsiębiorcy, znalazła się jednakże w definicji samej działalności gospodarczej. Oznacza to, że nie definiuje ona już podmiotu, lecz przedmiot działalności. Nie zmienia to

²¹ Dz.U. Nr 101, poz. 1178; dalej: p.d.g.

²² Zgodnie z art. 2 ust. 2 u.d.g. podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą, zwanym dalej „przedsiębiorcą”, może być osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, utworzona zgodnie z przepisami prawa, jeżeli jej przedmiot działania obejmuje prowadzenie działalności gospodarczej.

²³ Dz.U. z 2017 r. poz. 2168; dalej: u.s.d.g.

jednak ogólnej konkluzji, że aby uzyskać status przedsiębiorcy, należy wykonywać działalność gospodarczą we własnym imieniu.

Od czasu uchYLENIA ustawy o działalności gospodarczej ustawodawca konsekwentnie pomijał w definicjach ustawowych — czy to przedsiębiorcy, czy działalności gospodarczej — przesłankę „działania na własny rachunek”. Zastąpiła ją wówczas przesłanka „działania we własnym imieniu”, która ostała się aż do dzisiaj, występując w kolejnych aktach prawnych normujących zagadnienia przedsiębiorczości jako część składowa definicji przedsiębiorcy lub samej działalności gospodarczej.

Działanie we własnym imieniu nie jest zdefiniowane ustawowo. Pojęcie to można rozumieć na dwa sposoby. Z jednej strony oznacza ono, że podmiotem praw i obowiązków wynikających ze stosunku prawnego powstałego w wyniku dokonania określonej czynności prawnej jest podmiot, w którego imieniu czynność ta została dokonana²⁴. Odnosi się ono w tym rozumieniu do bezpośredniości kształtowania sytuacji prawnej przedsiębiorcy wskutek podejmowania określonych czynności prawnych²⁵. Z drugiej zaś strony wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu odnoszone jest często do niezależności prawnej przedsiębiorcy²⁶. Powinien on być w tym znaczeniu podmiotem o odrębnie uregulowanej sytuacji prawnej, który występując w obrocie, nie musi korzystać z podmiotowości prawnej innego podmiotu.

Niekiedy zaznacza się, że działanie we własnym imieniu należy odnosić do faktycznej samodzielności w podejmowaniu działań przez przedsiębiorcę²⁷. To stwierdzenie budzi jednak pewne wątpliwości. Wydaje się bowiem, że brakuje podstaw prawnych, by statusu przedsiębiorcy odmówić choćby małoletniemu niedysponującemu pełną, a nawet ograniczoną zdolnością do czynności prawnych. Ustawodawca powiązał bowiem status przedsiębiorcy jedynie ze zdolnością prawną, pomijając jednocześnie kwestię zdolności do czynności prawnych²⁸. Natomiast przesłanka „działania we własnym imieniu” może być w wypadku małoletniego spełniona, gdyż to właśnie w jego imieniu czynności podejmują inne osoby (najczęściej jego przedstawiciele ustawowi). Należy wszakże podkreślić, że przesłanka działania we własnym imieniu nie sprowadza się do wymogu podejmowania czynności osobiście przez przedsiębiorcę. Oczywiście może on działać przez pełnomocnika, prokurenta, utworzony oddział itp. W takiej sytuacji właś-

²⁴ J. Frąckowiak, [w:] *System Prawa Prywatnego*, t. 7. *Prawo zobowiązań — część szczegółowa*, red. J. Rąjski, Warszawa 2018, s. 956.

²⁵ M. Szydło, *op. cit.*, s. 89.

²⁶ A. Bień, *Sytuacja prawna przedsiębiorcy. Zagadnienia wybrane*, „Studia Prawnicze” 1999, nr 3.

²⁷ K. Kohutek, *Komentarz do art. 4 u.s.d.g.*, [w:] M. Brożyna *et al.*, *Swoboda działalności gospodarczej. Komentarz*, LEX/el. 2005.

²⁸ Z. Miczek, *Osoba fizyczna jako przedsiębiorca — na tle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i kodeksu cywilnego*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2005, nr 9, s. 28.

nie okoliczność, że pełnomocnik podejmuje czynności w imieniu przedsiębiorcy (mocodawcy), a nie własnym przesądza, że to mocodawcy, a nie pełnomocnikowi przysługuje status przedsiębiorcy. W efekcie przesłanka wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu wyklucza z grona przedsiębiorców pełnomocników, prokurentów itp., wykonywana przez nich działalność w ramach udzielonego umocowania nie stanowi bowiem w ogóle działalności gospodarczej.

Definicji legalnej nie ma także pojęcie działania na własny rachunek. Jak wskazuje się w piśmiennictwie, wykonywanie działalności gospodarczej na własny rachunek oznacza, że to przedsiębiorca ponosi ryzyko związane z jej prowadzeniem i to jego obciążają wszelkie ewentualne negatywne konsekwencje z nią związane, w tym przede wszystkim w postaci finansowego niepowodzenia (straty)²⁹. Dla przeciwstawienia działanie „na cudzy rachunek” oznacza, że nabyte uprawnienia oraz zaciągnięte ciężary przypadną finalnie innej osobie³⁰, nawet jeżeli podmiot dokonujący określonej czynności działał we własnym imieniu (na przykład komisant, agent). Co prawda w takiej sytuacji podmiot działający na cudzy rachunek może nabyć prawa i obowiązki wynikające z umowy (w związku z jednoczesnym działaniem we własnym imieniu), lecz nie jest to nabycie definitywne³¹. Zobowiązany jest on bowiem następnie przenieść te prawa (lub obowiązki) na rzecz tego, na czyj rachunek działał³².

W literaturze podkreśla się wzajemne powiązania występujące między okolicznościami wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu oraz na własny rachunek. W myśl jednego z poglądów wyrażenie „we własnym imieniu” jest pojęciem szerszym semantycznie od wyrażenia „na własny rachunek”³³. Inni autorzy zdają się nawet utożsamiać wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu z wykonywaniem jej na własny rachunek³⁴. W tym kontekście podnosi się, że prowadzenie działalności gospodarczej we własnym imieniu sprowadza się do odpowiedzialności przedsiębiorcy za wynik finansowy z wykonywanej działalności, a także za zobowiązania prywatnoprawne oraz publicznoprawne³⁵. Przy takim rozumieniu działania we własnym imieniu zaciera się różnica pomiędzy tym pojęciem a działaniem na własny rachunek.

Jak się jednak wydaje, nie ma podstaw do traktowania synonimicznie pojęć działania we własnym imieniu oraz działania na własny rachunek. Również przyjęcie, że jedno z nich jest pojęciem szerszym znaczeniowo i obejmuje swoją treścią

²⁹ M. Zdyb, *Prawo działalności gospodarczej. Komentarz*, Kraków 2000, s. 44.

³⁰ G. Grzybczyk, *Różne formy pośrednictwa*, „Rejent” 1998, nr 2 (82), s. 45–46.

³¹ J. Frąckowiak, *op. cit.*, s. 953.

³² J. Frąckowiak, *Pojęcie, powstanie i ustanie podmiotowości gospodarczej. Zagadnienia cywilnoprawne*, „Rejent” 1998, nr 5, s. 38.

³³ H. Gronkiewicz-Waltz, K. Jaroszyński, *op. cit.*, s. 257.

³⁴ C. Kosikowski, *op. cit.*, s. 49; E. Gniewek, [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, P. Machnikowski, Warszawa 2014, s. 102.

³⁵ C. Kosikowski, *op. cit.*, s. 49.

drugie, nie jest właściwe. Można znaleźć wiele przykładów, gdy obydwa pojęcia pojawiają się w treści jednego przepisu, w różnych konfiguracjach.

Przykładowo, zgodnie z treścią art. 765 k.c. przez umowę komisu przyjmujący zlecenie (komisant) zobowiązuje się za wynagrodzeniem (prowizja) w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do kupna lub sprzedaży rzeczy ruchomych na rachunek dającego zlecenie (komitenta), lecz we własnym imieniu. Jest to klasyczny przykład regulacji, gdy podmiot działa we własnym imieniu, lecz nie na własny rachunek. Wprost wyklucza to zasadność stanowiska zakładającego, że w ramach działania we własnym imieniu mieści się działanie na własny rachunek. Jest to jednocześnie przykład o tyle relewantny, że komisant zawsze będzie przedsiębiorcą, już bowiem w hipotezie przywołanego przepisu art. 765 k.c. występuje wymóg, by umowa komisu zawarta została „w zakresie działalności przedsiębiorstwa” komisanta, co należy utożsamiać z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Podobnie jak w przypadku komisanta uregulowana została działalność agenta. Zgodnie z przepisem art. 758 § 1 k.c. przez umowę agencyjną przyjmujący zlecenie (agent) zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do stałego pośredniczenia za wynagrodzeniem przy zawieraniu z klientami umów na rzecz dającego zlecenie przedsiębiorcy albo do zawierania ich w jego imieniu. W przypadku agenta sformułowanie działania „na rachunek” dającego zlecenie zastąpiło działanie „na rzecz” dającego zlecenie. Wydaje się jednak, że obydwa zwroty oznaczają to samo³⁶. Hipoteza art. 758 § 1 k.c. przesądza nadto, że również agent powinien być przedsiębiorcą, skoro zawiera umowy „w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa”. W odróżnieniu jednak od komisanta może on działać na rzecz (na rachunek) dającego zlecenie albo też zawierać umowy w imieniu dającego zlecenie. W ostatniej sytuacji agent nie będzie działał w imieniu własnym, co wyklucza możliwość uznania go za przedsiębiorcę³⁷.

Działający we własnym imieniu, ale na cudzy rachunek komisant i agent to klasyczne przykłady zastępstwa pośredniego, które przeciwstawiane jest pośrednictwu zwykłemu, utożsamianemu z przedstawicielstwem (działaniem w cudzym imieniu i na cudzy rachunek)³⁸.

Przykłady komisanta i agenta dowodzą, że występują przedsiębiorcy, których przedmiot działania został uregulowany przed ustawodawcą w ten sposób, że podejmują oni określone czynności w imieniu własnym, lecz na cudzy rachunek.

Z kolei rzemieślnik na gruncie ustawy z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle³⁹ jest przykładem przedsiębiorcy, który w myśl ustawowych przesłanek wykonuje działalność gospodarczą zarówno we własnym imieniu, jak i na własny rachunek.

³⁶ K. Strzyczkowski, *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2011, s. 230.

³⁷ M. Pawełczyk, [w:] *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, red. A. Powałowski, Warszawa 2007, s. 45.

³⁸ J. Jezioro, [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, Warszawa 2004, s. 447.

³⁹ Dz.U. z 2018 r. poz. 1267, dalej: u.r.

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 u.r. rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji tej osoby i jej pracy własnej, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby — jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 roku — Prawo przedsiębiorców lub wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności — jeżeli spełniają oni indywidualnie i łącznie określone warunki. W przypadku rzemieślnika zatem oprócz wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu (co jest ustawowo wymagane wobec każdego przedsiębiorcy w myśl definicji ogólnej z ustawy Prawo przedsiębiorców) ustawodawca wymaga dodatkowo, by działał on na własny rachunek. Również ta regulacja jednoznacznie świadczy o tym, że pojęcia działania we własnym imieniu oraz na własny rachunek nie są ani tożsame, ani też jedno nie zawiera się treściowo w drugim i należy je od siebie odróżniać.

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 5 lipca 2018 roku o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej⁴⁰ wprowadzono nową kategorię podmiotu, to jest zarządcę sukcesyjnego, który zgodnie z art. 21 ust. 1 u.z.s. działa we własnym imieniu, na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku. Choć problem niewątpliwie wymaga szerszego rozważenia, wykraczającego poza ramy niniejszego opracowania, intuicyjnie pojawiają się istotne wątpliwości co do zasadności uznania zarządcy sukcesyjnego za przedsiębiorcę. Wynikają one ze specyficznego statusu prawnego oraz funkcji, jaką jest jedynie tymczasowe zarządzanie przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną. W piśmiennictwie wskazuje się, że w istocie zarządca sukcesyjny działa w imieniu właściciela przedsiębiorstwa w spadku⁴¹.

Dla porządku należy dodać, że zgodnie z treścią art. 160 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku — Prawo upadłościowe⁴² w sprawach dotyczących masy upadłości syndyk dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek upadłego. Jakkolwiek jest to kolejny przykład podmiotu działającego we własnym imieniu na cudzy rachunek, jest on jednocześnie w pewnym zakresie problematyczny w odniesieniu do pierwszej okoliczności. Mimo iż syndyk czynności podejmuje we własnym imieniu, skutki jego działania odnoszą się bezpośrednio do upadłego⁴³. Nie ma w tym wypadku potrzeby dokonywania odrębnej czynności prawnej, w wyniku której prawa i obowiązki wynikające z czynności dokonanej przez syndyka zostaną przeniesione na upadłego. W efekcie syndyka uznaje się za zastępcę pośredniego szczególnego rodzaju, co przejawia się w tym, że czynności

⁴⁰ Dz.U. z 2018 r. poz. 1629, dalej: u.z.s.

⁴¹ M. Sieradzka, *Zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem osoby fizycznej — analiza i ocena nowych rozwiązań prawnych (cz. II)*, „Monitor Prawniczy” 2018, nr 23.

⁴² Dz.U. z 2017 r. poz. 2344.

⁴³ P. Zimmerman, *Prawo upadłościowe. Komentarz*, Warszawa 2018, s. 361.

dokonane w jego imieniu *ex lege* są czynnościami wywierającymi skutki w sytuacji prawnej upadłego⁴⁴. Sam syndyk jest jedynie zarządcą masy upadłości⁴⁵ i nie przysługuje mu status przedsiębiorcy, wbrew ustawowemu sformułowaniu nie prowadzi bowiem działalności w imieniu własnym⁴⁶.

W celu uzupełnienia przedstawionego wyводу należy wskazać, że naturalnym przykładem podmiotu działającego w cudzym imieniu i na cudzy rachunek jest każdy przedstawiciel, w tym prokurent. W myśl art. 96 k.c. umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo). Z kolei stosownie do treści art. 109¹ § 1 k.c. prokura jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Mając na uwadze, że przedstawiciel działa w cudzym imieniu, nigdy nie będzie on przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 p.p.

Jak się wydaje, nie ma natomiast podmiotu, którego normatywna istota sprawadzałaby się do działania na własny rachunek, ale w cudzym imieniu. Wzmiankowany model nie występuje co prawda na gruncie prawnym, może natomiast zaistnieć w sferze faktycznej. Odpowiadają mu bowiem co do swojej istoty różnego typu działania przestępcze nawiązujące do oszustwa, gdzie czynności podejmowane są przez sprawcę w cudzym imieniu, jednakże na własną rzecz.

3. Działanie na własny rachunek jako wyznacznik działalności gospodarczej

Unormowanie istoty funkcjonowania określonych rodzajów przedsiębiorców jako działających we własnym imieniu, ale na cudzy rachunek (komisant, agent) lub jednocześnie we własnym imieniu i na własny rachunek (rzemieślnik) pozwala jednoznacznie stwierdzić, że pojęcie działania we własnym imieniu nie pokrywa się z pojęciem działania na własny rachunek (na własną rzecz). Nie jest od niego również węższe bądź szersze. Oba pojęcia należy rozumieć inaczej, mają one niezależne od siebie znaczenia. Tezę tę potwierdza również argument z wykładni historycznej, nawiązujący do ewolucji definicji przedsiębiorcy i działalności gospodarczej na gruncie kolejnych ustaw normujących te zagadnienia. Początkowo na gruncie ustawy o działalności gospodarczej definicja przedsiębiorcy obejmowała przesłankę działania na własny rachunek. W kolejnych ustawach przesłanka ta już nie występowała, definicje przedsiębiorcy lub działalności gospodarczej zawierały

⁴⁴ R. Adamus, *Prawo upadłościowe, komentarz*, Warszawa 2019, s. 583–585.

⁴⁵ Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 grudnia 1995 roku, I ACr 712/95, Legalis nr 33882.

⁴⁶ M. Pawełczyk, *op. cit.*, s. 48.

natomiast przesłankę działania we własnym imieniu. Przyjmując odmienne znaczenia pojęć działania we własnym imieniu i działania na własny rachunek, należy wskazać, że analizowana zmiana normatywna nabiera istotnego charakteru, a nie jest jedynie techniczna. Odpowiada to założeniu o racjonalnym ustawodawcy, które jest punktem wyjścia przy różnego typu wnioskowaniach prawnych.

Mając na uwadze potrzebę przyjęcia odmiennych definicji pojęć działania we własnym imieniu oraz działania na własny rachunek, należy na potrzeby niniejszej pracy spośród uprzednio przedstawionych postawić na te, które pozostają w zgodzie z istotą funkcjonowania takich podmiotów, jak komisant czy agent, to jest działających we własnym imieniu, ale na cudzy rachunek (tym bardziej że obu tym podmiotom przysługuje każdorazowo status przedsiębiorcy). Dlatego też działanie we własnym imieniu winno oznaczać działanie, w którego efekcie kształtowana jest bezpośrednio sytuacja prawna osoby, w której imieniu podejmowane są określone czynności. Osoba ta w wyniku tych czynności nabywa w sposób bezpośredni określone prawa lub zaciąga zobowiązania. Natomiast działanie na własny rachunek będzie oznaczało działanie, w którego wyniku ostatecznym beneficjentem nabytych praw lub ostatecznie odpowiedzialnym za zobowiązania wynikające z określonych czynności będzie osoba, na której rachunek (rzecz) dokonano tych czynności. Osoba działająca na cudzy rachunek zobowiązana jest każdorazowo do przekazania osobie, na której rachunek działała, wszystkiego, co uzyskała bezpośrednio w wyniku podjętych czynności. Można zatem zauważyć, że działanie w cudzym imieniu od działania na cudzy rachunek odróżnia to, że w pierwszej sytuacji w wyniku dokonanej czynności osoba, w której imieniu podjęta jest czynność, nabywa wynikające z niej prawa lub obowiązki bezpośrednio. Natomiast w drugiej sytuacji osoba, na której rachunek dokonano czynności, nie nabywa wynikających z niej praw lub obowiązków bezpośrednio, lecz powinny one jej być przekazane dopiero odrębną czynnością. W tym znaczeniu działanie na własny rachunek będzie się wiązało z ponoszeniem rzeczywistego ryzyka w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą. Będzie ono nawiązywało do odpowiedzialności finansowej przedsiębiorcy za podejmowane przez niego działania.

Mając na uwadze przyjętą definicję, otwarte pozostaje pytanie, czy tak rozumiane działanie na własny rachunek jest jednym z wyznaczników działalności gospodarczej (a szerzej — pojęcia przedsiębiorcy) pomimo pominięcia tej przesłanki w redakcji art. 3 p.p. (a także art. 4 ust. 1 p.p.). Wskazuje się, że w tej sytuacji status przedsiębiorcy będzie przysługiwał również podmiotowi, który prowadzi działalność we własnym imieniu, ale na cudzy rachunek⁴⁷. Jak się jednak wydaje, nie ma przykładu przedsiębiorcy (to jest podmiotu spełniającego wszystkie ustawowe przesłanki definicyjne), który przy wykonywaniu działalności gospodar-

⁴⁷ T. Szancilo, *Przedsiębiorca w prawie polskim*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2005, nr 3, s. 8–9.

czej działałby wyłącznie na cudzy rachunek. Podawany często w tym kontekście przykład komisant (albo też agenta) jest nie do końca miarodajny. Podmioty te bowiem zgodnie z regulacją ustawową zawierają umowy w ramach wykonywanej działalności gospodarczej w imieniu własnym, lecz na rachunek dającego zlecenie. Jednakże nie można oceniać tych czynności jako zupełnie wyodrębnionych, z pominięciem całościowego charakteru wykonywanej działalności. Kluczowe znaczenie w tym kontekście ma okoliczność, że za podjęte działania na rzecz dającego zlecenie komitentowi przysługuje wynagrodzenie (prowizja), którego wysokość ustalana jest we wcześniejszej umowie zawieranej pomiędzy komisantem a dającym zlecenie. Nie ma zatem wątpliwości, że zawierając umowę z osobą trzecią w ramach wykonywanej działalności gospodarczej, komisant działa nie tylko na rachunek dającego zlecenie (poprzez zobowiązanie do wydania mu tego, co uzyskał w wyniku zawarcia tej umowy), lecz także na swój własny rachunek w ramach świadczenia usług sprowadzających się do pośrednictwa, w efekcie czego nabywa roszczenie o wypłatę prowizji⁴⁸. Przysługująca komisantowi prowizja jest elementem przedmiotowo istotnym umowy komisu⁴⁹, a kwestia jej uzyskania należy do sfery ryzyka obciążającego przedsiębiorcę przy wykonywanej działalności gospodarczej. Podobnie rzecz przedstawia się w przypadku agenta i wykonywanej przez niego działalności i również w tej sytuacji nie można powiedzieć, że agent działa wyłącznie na rachunek dającego zlecenie, ale również na swój własny, przy uwzględnieniu przysługującego mu wynagrodzenia.

Oceniając okoliczność wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek przedsiębiorcy w kontekście ryzyka ekonomicznego towarzyszącego tej działalności związanego z kwestią finalnego nabycia jak najszerszej sfery praw (głównie o charakterze majątkowym), a konkretnie dążenia do jej zmaksymalizowania, należy dojść do wniosku, że cechuje ono każdą działalność gospodarczą. Do ustawowych przesłanek działalności gospodarczej zalicza się bowiem zarobkowy charakter, co w największym uproszczeniu sprowadza się do jej prowadzenia w celu osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego. Działalność wykonywana bez takiego nastawienia traci status działalności gospodarczej. Dlatego też wydaje się, że okoliczność działania na własny rachunek przy wykonywaniu działalności gospodarczej należy wiązać nie tyle z przesłanką działania we własnym imieniu podmiotu ją prowadzącego, ile właśnie z cechą zarobkowości jako jednego z wyznaczników każdej działalności gospodarczej. Skoro bowiem przedsiębiorca dąży do osiągnięcia zysku przy wykonywaniu działalności gospodarczej, musi być nastawiony na finalne poszerzenie zakresu swoich uprawnień majątkowych, co w rezultacie ściśle wiąże się z działaniem na własny rachunek w zaproponowanej definicji.

⁴⁸ H. Gronkiewicz-Waltz, K. Jaroszyński, *op. cit.*, s. 257.

⁴⁹ J. Frąckowiak, [w:] *System Prawa...*, s. 967–968.

Podsumowując, należy stwierdzić, że zbędne jest umieszczanie w definicji czy to samej działalności gospodarczej, czy też przedsiębiorcy przesłanki nawiązującej do działania na własny rachunek. Okoliczność ta w istocie zawiera się już bowiem w przesłance zarobkowego charakteru działalności gospodarczej jako jednego z jej wyznaczników. Odpowiada to obecnemu unormowaniu zawartemu w art. 3 p.p. oraz art. 4 ust. 1 p.p., a także założeniu o racjonalnym ustawodawcy. Z tego założenia wynika między innymi, że w tekstach aktów prawnych nie używa się zwrotów zbędnych, niewnoszących dodatkowej normatywnej treści.

W tym miejscu zwrócić należy uwagę, że w art. 2 ust. 1 ustawy o działalności gospodarczej, definiującym działalność gospodarczą wskazane było, iż jest ona „prowadzona w celach zarobkowych i na własny rachunek podmiotu prowadzącego taką działalność”. Definicja obejmowała zatem łącznie przesłanki nawiązujące zarówno do zarobkowego charakteru wykonywanej działalności, jak i działania na własny rachunek. Jak się jednak wydaje, zwrot „na własny rachunek” został w tym przepisie wykorzystany do określenia podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą i w tym sensie przesądza kwestię, na czyj rachunek działalność gospodarcza ma być wykonywana. Przesłanka dotycząca celów zarobkowych charakteryzowała natomiast samą działalność. Rozróżnienie było w tej sytuacji niezbędne wobec braku przesłanki „działania we własnym imieniu”, która obecnie pełni także funkcję określającą podmiot wykonywanej działalności pomimo umieszczenia jej w definicji przedmiotowej działalności gospodarczej, a nie definicji podmiotowej przedsiębiorcy.

Jakkolwiek zatem działanie na własny rachunek nie należy do ustawowych przesłanek definiujących działalność gospodarczą lub przedsiębiorcę, należy je uznać za cechę charakterystyczną każdej działalności gospodarczej. Działanie przedsiębiorcy na własny rachunek jest bowiem ściśle powiązane z ustawową przesłanką zarobkowego charakteru działalności gospodarczej. Niemniej, wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek nie można zaliczyć do samodzielnej przesłanki definiującej działalność gospodarczą.

Wnioski

Pojęcia działania we własnym imieniu oraz działania na własny rachunek nie należy utożsamiać, żadne z nich nie zawiera się również treściowo w drugim. Świadczy o tym uregulowanie przez ustawodawcę przykładów przedsiębiorców, których funkcjonowanie sprowadza się do podejmowania czynności w imieniu własnym, ale na cudzy rachunek (komisant, agent). Nawet jednak wymienieni przedsiębiorcy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie podejmują jedynie czynności na cudzy rachunek, ale również na swój własny, przy czym nie można pomijać istotnego związku pomiędzy tymi czynnościami. Mimo że nie jest to okoliczność uregulowana jako ustawowa przesłanka definiująca samą działalność

ność gospodarczą lub przedsiębiorcę, w praktyce każda działalność gospodarcza wykonywana jest na rachunek (na rzecz) podmiotu ją prowadzącego (przedsiębiorcy). Wynika to z zarobkowego charakteru działalności gospodarczej, co stanowi jedną z przesłanek definicyjnych działalności gospodarczej, a sprowadza się do celu wykonywania działalności gospodarczej w postaci osiągnięcia zysku. Działanie na własny rachunek nawiązuje bowiem do elementu ryzyka gospodarczego, niepewności co do osiągnięcia korzystnego wyniku finansowego, do którego jednak każdorazowo się dąży. Osoba, na której rachunek podejmowane są określone czynności, jest finalnie beneficjentem płynących z niej uprawnień oraz odpowiada za wynikające z nich zobowiązania.

Bibliografia

- Adamus R., *Prawo upadłościowe. Komentarz*, Warszawa 2019.
- Bierć A., *Sytuacja prawna przedsiębiorcy. Zagadnienia wybrane*, „Studia Prawnicze” 1999, nr 3.
- Brożyna M. et al., *Swoboda działalności gospodarczej. Komentarz*, LEX/el. 2005.
- Frąckowiak J., *Pojęcie, powstanie i ustanie podmiotowości gospodarczej. Zagadnienia cywilno-prawne*, „Rejent” 1998, nr 5.
- Grzybczyk G., *Różne formy pośrednictwa*, „Rejent” 1998, nr 2 (82).
- Katner W.J., *Prawo działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2003, s. 25.
- Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, Warszawa 2004.
- Kodeks cywilny. Komentarz*, red. E. Gniewek, P. Machnikowski, Warszawa 2014.
- Kosikowski C., *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2009.
- Miczek Z., *Osoba fizyczna jako przedsiębiorca — na tle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i kodeksu cywilnego*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2005, nr 9.
- Odachowski J., *Ciągłość działalności gospodarczej*, „Glosa” 2003, nr 10.
- Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2017.
- Sieradzka M., *Zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem osoby fizycznej — analiza i ocena nowych rozwiązań prawnych (cz. II)*, „Monitor Prawniczy” 2018, nr 23.
- Sommer J., Stoga K., Potrzeszcz R., *Prawo działalności gospodarczej*, Warszawa 2000.
- Strzyczkowski K., *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2005.
- Strzyczkowski K., *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2011.
- System Prawa Administracyjnego*, t. 8A. *Publiczne prawo gospodarcze*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2018.
- System Prawa Prywatnego*, t. 7. *Prawo zobowiązań — część szczegółowa*, red. J. Rajski, Warszawa 2018.
- Szanciło T., *Przedsiębiorca w prawie polskim*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2005, nr 3.
- Szydło M., *Swoboda działalności gospodarczej*, Warszawa 2005.
- Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, red. A. Powałowski, Warszawa 2007.
- Zdyb M., *Prawo działalności gospodarczej. Komentarz*, Kraków 2000.
- Zimmerman P., *Prawo upadłościowe. Komentarz*, Warszawa 2018.

Orzeczenia

- Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 grudnia 1995 roku, I ACr 712/95, Legalis nr 33882.
- Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 27 kwietnia 2005 roku, I SA/Wr 3237/03, LEX nr 496830.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 1491).

Ustawa z dnia 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324).

Ustawa z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz.U. z 2018 r. poz. 1267).

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 roku — Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2017 r. poz. 210).

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509).

Ustawa z dnia 19 listopada 1999 roku — Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178).

Ustawa z dnia 28 lutego 2003 roku — Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344).

Ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r. poz. 2174).

Ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168).

Ustawa z dnia 6 marca 2018 roku — Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646).

Ustawa z dnia 5 lipca 2018 roku o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1629).

Acting on one's own account and a legal definition of economic activity

Summary

Performing economic activity on one's own account cannot be considered as one of the premises of economic activity within the meaning of the entrepreneurs law. We have to distinguish between performing an economic activity on one's own behalf and on one's own account, the former one being literally one of the premises of economic activity. That conclusion results from the analysis of the presence of both legal concepts in historical laws, as well as using them by the national legislature in other laws. However, all kinds of economic activities are characterized by performing them in one's own account. There are strong links between performing economic activity on one's own account and the commercial character of economic activity, the latter literally being a premise of economic activity.